

למידה ונוער בקהילה

על רקע השינוי במציאות החברתית והחינוכית בעולם, התפיסה שהחלה להתבסס היא שלמידה בקרב ילדים ונוער היא תהליך חינוכי אשר בו נוטלים חלק כל אנשי הקהילה ותפקידם הוא לפתח מערכת קשרים משמעותית בין אנשי הקהילה לבין המוסדות השונים בקהילה. הלמידה בקהילה היא תהליך שבאמצעותו יחידים יוצרים משמעות על ידי התנסות ישירה, קרי, זירת הלמידה והידע נבחנת באמצעות פעילות והתנסות בסיטואציות חיים חברתיות וקהילתיות. הלמידה הופכת להיות משמעותית ונוגעת ב"אדם השלם" מפני שהיא מאפשרת דיאלוג וביטוי למעורבות חברתית ולימודית.

התפיסה של "למידה תוך שירות בקהילה" (Service Learning, SL), מוגדרת כפילוסופיה חינוכית וגם כאמצעי להוראה-וללמידה. כפילוסופיה חינוכית, הרי שבבסיס ה-SL עומדת התפיסה שהחינוך צריך לפתח אחריות חברתית ולהכשיר ילדים ונוער בגילאים שונים להיות מעורבים כאזרחים בחיים הדמוקרטיים. מנקודת המבט השנייה, הרי שההתייחסות אל ה-SL היא כאל אמצעי הוראה-למידה. במהלך עשייתם למען הקהילה ותוך כדי מתן שירות (לילדים, לבני נוער ולחברים אחרים בקהילה הזקוקים לעזרה והשרויים במצבי חסר, קושי ומצוקה מגוונים), פוגשים ילדים ובני הנוער באופן פעיל צרכים קהילתיים ומתנסים בהתמודדויות מגוונות. מפגשים אלה מהווים למעשה הזדמנויות ללמידה שעשויה להיות משמעותית במיוחד בהיותה אותנטית, מבוססת על עשייה והתנסות, ומערבת חוויות רגשיות. בדומה, מחקרים בתחום ההתפתחות של ילדים ובני נוער מצביעים באופן חד משמעי שהתפתחות בריאה ותחושת רווחה קשורה לתחושת השייכות ולמציאת משמעות בתוך הסביבה החברתית קהילתית. ולכן שילוב של בני נוער בקהילה תורם לקידום מעורבות אזרחית באמצעות הזדמנויות "לשחק" תפקיד פעיל בתוך הקהילה. בסיכום כולל, למידה תוך כדי שירות בקהילה מהווה גורם משמעותי בפיתוח תחושת המשמעותיות, המחויבות והשייכות של ילדים ובני נוער לקהילה.

שלומית סדרס